

softserve

UKRAINIAN
RUST
COMMUNITY

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Збірник тез доповідей
VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції

27 листопада 2025 року

м. Львів

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ІТ СТЕП УНІВЕРСИТЕТ»

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**Збірник тез доповідей
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції**

27 листопада 2025 року

Львів – 2025

УДК 378:32.019.5

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ЗВО ДО ПРОТИДІЇ ІНФОРМАЦІЙНІЙ АГРЕСІЇ ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Юрій ВІНТЮК

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Анотація. *Висвітлено особливості налагодження підготовки студентів ЗВО до протидії інформаційній агресії та дезінформації. Описано триетапну позанавчальну програму, що охоплює мотиваційний блок, теоретичні основи (логіка, критичне мислення) та практичні навички (перевірка достовірності інформації). Обґрунтовано необхідність інтеграції цієї роботи у навчальні плани для формування громадянської позиції та досягнення перемоги в інформаційній війні. Зроблено висновок з проведеної роботи.*

Ключові слова: *вища освіта, інформаційна війна, дезінформація, протидія інформаційним впливам, студентське середовище, критичне мислення.*

Abstract. *The features of the preparation of students of higher education institutions to counteract information aggression and disinformation are highlighted. A three-stage extracurricular program is described, which includes a motivational block, theoretical foundations (logic, critical thinking) and practical skills (verification of the reliability of information). The need to integrate this work into curricula for the formation of a civic position and achieving victory in the information war is substantiated. A conclusion is drawn from the work carried out.*

Key words: *higher education, information war, disinformation, counteraction to information influences, student environment, critical thinking.*

Ефективна протидія інформаційній агресії та дезінформації в даний час є важливою умовою не лише припинення війни в Україні, а й підвищення безпеки і збереження єдності європейської та світової спільноти загалом. З огляду на це важливо задіяти відповідні можливості для протидії ворожим інформаційним впливам, для чого потрібно мати не лише належні теоретичні та практичні напрацювання в цьому напрямку, контингент фахівців, які б займалися їхнім застосуванням і поширенням, але й відповідні державні та міжнародні програми для їхньої розробки, впровадження та підтримки. Це зумовлює доцільність розгляду питань, що виникають при організації протидії інформаційній агресії та дезінформації.

Мета дослідження: висвітлити особливості налагодження діяльності з протидії інформаційній агресії та дезінформації в сучасних умовах у студентському середовищі.

Дана тема, що набула особливої важливості протягом останніх років, не раз перебувала в центрі уваги науковців, вітчизняних зокрема [1 - 9]. Проте розпочинати все одно доводиться з проведення власних розвідок і застосування відповідних методів роботи зі студентами. Значно ускладнює роботу в цьому напрямку те, що в навчальних програмах підготовки фахівців немає навчального предмету, в межах якого можна було б проводити цю роботу. Тому

розпочати її довелося спочатку з бажаючими, які виявили цікавість до даної теми – у вільний від основних навчальних занять час – на рівні гуртка відповідного спрямування, в межах діяльності Студентського наукового товариства. Діяльність у цьому напрямку було проведено в три етапи, кожен з яких був відповідним забезпеченням для наступного.

1 ЕТАП. Інформаційно-мотиваційний блок.

Розпочати роботу в цьому напрямку доводиться з формування належної мотивації до занять нею. Для цього доречно надати студентам інформацію про сучасну ситуацію в Україні, проаналізувати її вплив на всі сфери нашого життя, вказати зумовлюючі чинники, прояви та подальші наслідки. Особливості формування мотивації вивчають лише ті здобувачі вищої освіти, що навчаються за спеціальністю «Психологія», з якими доцільно розпочинати роботу, проте навіть із ними початок роботи у цьому напрямку наражається на чималі труднощі. Тому доводиться приступити до послідовного розгляду наступних питань:

- Історія способів і методів ведення інформаційної війни;
- Психологічні способи впливу на супротивника;
- Результати та наслідки інформаційних впливів у конфліктах;
- Інформаційна агресія та дезінформація в сучасному світі.

Лише після того, як здійснено введення в тему, актуалізовано призначення та намічено біжучі завдання, у студентів з'являється інтерес до подальшої роботи в даному напрямку, який, проте, вимагає постійної уваги та подальшого розвитку. Продемонструвати як наявність дезінформації, так і її вплив на цільову аудиторію часто виявляється дуже складно, для цього потрібно мати не лише необхідні як теоретичну, так і практичну підготовку, але й досвід такої діяльності. Тому після задіяння необхідної мотивації необхідно розпочати теоретичну підготовку з опанування способів і методів протидії інформаційній агресії та дезінформації.

2 ЕТАП. Теоретична підготовка:

- Вивчення логіки, аргументації та доказів;
- Розвиток критичного мислення;
- Здійснення психологічного аналізу;
- Особливості сучасної психологічної війни.

Після проведення початкової теоретичної підготовки в даному напрямку слід приступити до освоєння практичних навичок застосування одержаних знань. Інформація, що подається в державних ЗМІ України, проходить належну перевірку на достовірність, тому для пошуку проявів інформаційної агресії та дезінформації в основному використовується інформація з Інтернету на соціальних мережах.

3 ЕТАП. Практична підготовка:

- Способи перевірки достовірності інформації;
- Виявлення ознак дезінформації;
- Розпізнавання намірів ворога;
- Опанування способів протидії.

Студенти, що пройшли навіть початкову підготовку за запропонованою програмою – протягом одного семестру – визнають її корисність не

лише для їхнього особистісного розвитку, передусім формування відповідної громадянської позиції, але а фахового становлення загалом. Все це підтверджує доцільність і перспективність її продовження в майбутньому, зокрема, серед студентів інших спеціальностей. Передбачено також отримати підтримку цього напрямку навчально-виховної роботи у керівництва закладу, створення та впровадження на підставі проведеної роботи відповідного навчального курсу для здобувачів вищої освіти. Все це сприятиме підвищенню протидії агресії ворога і наближенню перемоги.

Висновки. Сучасна війна проти нашої країни розпочалася не з повномасштабного збройного вторгнення у лютому 2022 року, як і не від початку збройної агресії у квітні 2014 року, оскільки все це стало можливим внаслідок здійснення тривалої інформаційної війни, яка триває вже не одне десятиліття, і стало результатом нашої поразки у ній, через відсутність ефективних засобів протидії цій агресії, взагалі відсутність організованого опору їй. Відповідно, нинішня війна припиниться не раніше, ніж буде здобуто перемогу спочатку в інформаційній війні, тобто одержано спочатку психологічну, передусім ідеологічну перемогу над ворогом. А це, у свою чергу, вимагає розробки, широкого розповсюдження і ефективного застосування системи засобів протидії інформаційній агресії та дезінформації.

Література

1. Горун О. Ю. Протидія ворожій медіа-пропаганді в умовах правового режиму військового стану в Україні. *Інформація і право*. 2023. № 1 (44). С. 116–128.
2. Кушнір І. П., Адамчук С. В. Протидія дезінформації: організаційно-правовий аспект. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Випуск 1. С. 470-475.
3. Медіаграмотність як ключ до боротьби з російською пропагандою: виклики та рішення для України. URL: <https://media.1plus1.ua/news/mediagramotnist-ia-kliuc-do-borotbi-z-rosiiskoju-propagandoiu-vikliki>
4. Гула Р. В., Дзьобань О. П., Передерій О. Г., Павліченко О. О., Філь Г. О. Інформаційна війна: соціально-онтологічний та мілітарний аспекти : монографія. К.: Каравелла, 2023. 288 с.
5. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. К.: Вид-во КМА, 2018. 489 с.
6. Рудник Л. І. Поширення недостовірної інформації як засіб ведення гібридних війн. *Інформація і право*. 2024. № 4(51), с. 46–54.
7. Рудь О. В. Медіаграмотність як інструмент протидії інформаційній агресії РФ в умовах війни. *Педагогічний пошук*. 2023. № 4 (120). С. 39-44.
8. Христенко Є. В. Маніпулювання свідомістю в умовах гібридної війни: психологічний аспект. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/5929/1/Khrystenko_monogr.pdf
9. Як протидіяти дезінформації в Інтернеті. URL: <https://kolomyichiska-gromada.gov.ua/news/1734345532/>